

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/160/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117217110
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8117217110.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: P. W., B.. XX.XX.XXXX, X. I. XX, zastúpený: JUDr. Ambróz Motyka, advokát, so sídlom vo Stropkove, Námestie SNP 7, p r o t i žalovanému: Provident Financial, s.r.o., so sídlom Mlynské nivy 49, Bratislava, IČO: 35805731, zastúpený: De minimis, spol. s r.o., so sídlom Lovinského 22, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok takto

r o z h o d o l :

Súd žalobu z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 30.6.2017 sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 107,60Eur a žiadal určiť neprijateľnosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 8.4.2014 o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť pevnou sumou poplatok za garantovanú službu a tiež zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o zabezpečení splátok úveru zo dňa 8.4.2014 uvedenej v bode 1.2 v znení: „Zákazník sa zaväzuje, že za poskytnutie služby podľa odseku 1.1 zaplatí Poskytovateľovi celkovú odmenu vo výške 82,40 EUR. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odmenu v 60 pravidelných splátkach a to v 59 týždenných splátkach (okrem poslednej splátky) vo výške 1,37 EUR a poslednú splátku vo výške 1,57 EUR počas doby splácania spotrebiteľského úveru uvedenej v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Odmena je splatná v hotovosti pri prevzatí splátky Poskytovateľom. Splatnosť prvej splátky nastáva 7. kalendárny deň po uzavretí tejto zmluvy. Celková odmena predstavuje odplatu pre Poskytovateľa za to, že Zákazník bude môcť spotrebiteľský úver splácať v hotovosti priamo v mieste svojho trvalého bydliska alebo na inom mieste podľa zmluvy, ktoré mu práve vyhovuje a Poskytovateľ zabezpečí prevzatie a doručenie peňažnej hotovosti na účely splácania spotrebiteľského úveru, pričom suma celkovej odmeny slúži Poskytovateľovi na úhradu nákladov vzniknutých pri poskytovaní služby, ktorými sú cestovné výdavky, telekomunikačné výdavky a odmena pre poverených pracovníkov a tvorí vlastný príjem Poskytovateľa“.

2. V žalobe uviedol, že so žalovaným uzavrel ako spotrebiteľ zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou mu boli poskytnuté finančné prostriedky 160 Eur. Na podpis mu bolo predložených viac listín a až neskôr sa dozvedel, že podpísal aj zmluvu o zabezpečení splátok, ktorú nemal vôľu uzatvoriť a na základe ktorej bol povinný zaplatiť neprimeraný poplatok.

3. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia odôvodnil tým, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje zákonom požadované náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/, j/ zákona č. 129/2010 Z.z. a to termín konečnej splatnosti úveru a nesprávnu výšku RPMN, do ktorej mal byť zahrnutý aj poplatok

za zabezpečenie splátok úveru, v takom prípade by RPMN činila až 228,66% a nie 70,38% ako bolo uvedené v zmluve. S poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/, d/ zákona č. 129/2010 Z.z. je preto potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkový. Žalobca za úver 160 Eur zaplatil 267,60 Eur, preto žalovaný sa bezdôvodne obohatil o sumu 107,60 Eur.

4. Žalobu o určenie neprijateľných zmluvných podmienok odôvodnil tým, že jedná sa o formulárové zmluvy bez jeho možnosti ovplyvniť ich obsah. Poplatok za garantovanú službu bol dohodnutý v jeho neprospech ako spotrebiteľa, keď za bližšie neurčené, fiktívne služby musí zaplatiť neprimeraný poplatok 32,16 Eur, ktorý prevyšuje aj úroky (23,04 Eur). Poplatok závisí od výšky úveru, čo je dôkazom neprimeranej výšky úrokov, ktoré sú len rozložené do dvoch položiek a fakticky navýšené o tento poplatok. Žalovaný len predstiera imaginárne garantované plnenie v súvislosti s úverom a umelo znižuje úrokovú sadzbu, čím sa úver stáva pre spotrebiteľa atraktívnejší. Poplatok nie je v záujme spotrebiteľa, ale slúži výhradne záujmom veriteľa.

5. Ohľadom zmluvy o zabezpečení splátok úveru poukázal na to, že za službu spočívajúcu v osobných výberoch týždenných splátok primárne v domácnosti dlžníka má zaplatiť 51,5% z poskytnutej istiny úveru. Poukázal na § 567 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak účastníkmi nie je určené miesto plnenia dlhu je ním bydlisko alebo sídlo dlžníka. Žalobca má teda ex lege právo na plnenie dlhu v mieste svojho bydliska a napriek tomu žalovaný tomuto jeho právu pripisuje platiť osobitný poplatok. Výška poplatku nezávisí od trasy, ktorú musí obchodný zástupca žalovaného absolvovať, ale od výšky úveru. Poplatok je neprijateľný, pretože je netransparentný, neurčitý a neprimerane navyšuje náklady. Navyše žalovaný jeho nezahrnutím obchádza správny výpočet RPMN, čím sa dopúšťa nekalej obchodnej praxe. Celková odplata (poplatky a úroky) tak predstavuje 86% poskytnutého úveru.

6. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Poukázal na to, že žalobca žalobou z roku 2017 chce, aby súd sa zaoberal zmluvami z 8.4.2014, ktoré boli ukončené splnením už 30.12.2014, ide o žalobu „spor pre spor“, ktorá nič nerieši a nezasluhuje si právnu ochranu, keďže je zjavným zneužitím práva. Navyše je nepripustná aj v zmysle § 137 CSP, pričom poukázal na dôvodovú správu k tomu ustanoveniu, podľa ktorej záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie platnosti (neplatnosti) právneho úkonu a iných právnych skutočností, ktoré nič neriešia. Zákonodarca túto zmenu riešil doplnením právnej úpravy o konanie o abstraktnú kontrolu v spotrebiteľských veciach podľa § 301 a násl. CSP. Žalobca navyše nevysvetlil a nepreukázal naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe.

7. K žalobe o neprijateľné zmluvné podmienky žalovaný zdôraznil, že kumulatívne musia byť splnené tri podmienky - existencia zmluvy v čase podania žaloby (v tomto prípade už takmer 3 roky neexistuje), konkrétne zmluvné ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ktoré sa musia v zmluve nachádzať, ak sa v nej nenachádzajú, nemôže sa jednať o neprijateľnú podmienku (v tomto prípade podľa žalobcu pri poplatku za garantovanú službu chýba predmet plnenia) a napokon nemôže ísť o predmet plnenia, cenu alebo individuálne dojednanie.

8. K poplatku za garantovanú službu zdôraznil, že jeho predmet je v zmluve presne a jasne špecifikovaný. Je prípustným a zákonom dovoleným poplatkom, predpokladá ho aj § 2 písm. g/ zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj článok 3 písm. g/ smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-602/10, bod 65, z ktorého vyplýva, že smernica neobsahuje hmotnoprávne pravidlá týkajúce sa typov poplatkov, ktoré môže veriteľ vyberať. Uvedený poplatok nespadá ani medzi poplatky, ktoré boli zakázané § 9 ods. 10 zákona o spotrebiteľských úveroch. Je vyjadrený jasne, zrozumiteľne a určito, pričom protiplnenie je presne vymedzené v bode 4 príslušnej zmluvy o úvere. Zdôraznil tiež, že dohodnutá odplata za spotrebiteľský úver neprevyšuje najvyššiu prípustnú odplatu v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

9. K zmluve o zabezpečení splátok úveru poukázal na to, že ide o dobrovoľnú doplnkovú službu, ktorá nebola podmienkou poskytnutia úveru a ako cenové dojednanie, ktoré je vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, nemôže tvoriť neprijateľnú zmluvnú podmienku. Navyše ako cenové dojednanie ani nepodlieha súdnemu prieskumu jej primeranosti podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je ani v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalovaný sa musí dostaviť 60 krát k žalobcovi, čím mu vznikajú značné náklady na cestovnom, strate času a nákladoch na úhradách ľuďom, ktorí v jeho mene túto činnosť vykonávajú.

10. Žalovaný nesúhlasil ani s tvrdením žalobcu o chýbajúcich náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere. RPMN bola vypočítaná podľa právnej úpravy, v zmysle ktorej sa do jej výpočtu nezahŕňajú náklady na dobrovoľnú doplnkovú službu. Poukázal na to, že v rokoch 2008-2010 sa maximálna prípustná hodnota RPMN pohybovala medzi 76-112,52%, v danom prípade bola RPMN 70,38% a teda nie je v rozpore s dobrými mravmi.

11. Pokiaľ ide o termín konečnej splatnosti úveru, tento je v zmluve o úvere uvedený presne ako 7. deň 60-tého týždňa po uzavretí zmluvy. Pojmy „termín“ a „dátum“ nie sú synonymá a poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-42/15, podľa ktorého nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátky odkazom na konkrétny dátum. Ak by zákonodarca chcel, aby konečná splatnosť spotrebiteľského úveru bola určená len dátumovo, tak by to v právnom predpise aj náležite vyjadril. Navyše potrebné je dať prednosť aplikovaniu článku 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, ktorá zavádza tzv. maximálnu harmonizáciu, keďže § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa nezhoduje s článkom 10 ods. 2 citovanej smernice, ktorý uvádza len dĺžku trvania zmluvy o úvere.

12. K nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaný uviedol, že sa bezdôvodne neobohatil na úrok žalobcu, keďže prijaté plnenie bolo v súlade so vzájomnou dohodou. Zároveň vzniesol námietku premlčania z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 1Cdo/67/11 a Najvyššieho súdu ČR 28Cdo/685/11 a 28Cdo/3977/07, v zmysle ktorých subjektívna premlčacia lehota plynie od momentu zistenia skutkových okolností vzniku bezdôvodného obohatenia teda, keď sa oprávnený dozvie o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného bez ohľadu nato, kedy sa oprávnený dozvedel o právnej stránke veci.

13. Žalobca v replike na vyjadrenie žalovaného o zneužití práva zo strany žalobcu uviedol, že vyjadruje postoj žalovaného k rešpektovaniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a jeho celkový vzťah k princípu ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Táto žaloba je aj účinným prostriedkom prevencie pred neustálym používaním nečestných podmienok vo formulárových zmluvách žalovaného. Citoval článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993, podľa ktorého členské štáty majú zabezpečiť v záujme spotrebiteľov a konkurentov existenciu adekvátnych a účinných prostriedkov na prevenciu neustáleho používania nečestných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Poukázal aj na § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 298 CSP, v zmysle ktorého je súd povinný ex offio skúmať neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Naliehavosť právneho záujmu pri žalobe o vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa nepreukazuje a poukázal pritom na ustanovenie § 3 ods. 3 a 5 prvú vetu zákona č. 250/2007 Z.z.

14. Zotrval na názore o chýbajúcej náležitosti zmluvy ohľadom termínu konečnej splatnosti úveru, inak by zákonodarca neuviedol ako ďalšiu povinnú náležitosť počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov podľa § 9 ods. 2 písm. k/. Spotrebiteľ by mal mať presne určené dokedy má úver splácať a ponechať to na počítanie mnohých týždňov nie je naplnením účelu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/. Navyše je komplikovanejšie počítanie lehôt podľa týždňov. Poukázal tiež na to, že smernica 2008/48/ES v sporoch medzi jednotlivcami nemá priamy účinok, eurokomfortný výklad prezentovaný žalovaným by predstavoval výklad contra legem vzhľadom na § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. Poukázal aj na odpoveď Ministerstva spravodlivosti SR z 19.9.2016, ktoré po preštudovaní formulárových zmlúv žalovaného dospelo k záveru o absencii viacerých povinných údajov zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

15. Ohľadom nesprávnej výšky RPMN zdôraznil, že RPMN je najúplnejším údajom pre rozhodnutie klienta o tom, či vstúpi do určitého úverového vzťahu. Žalovaný úmyselne nezahŕňa odmenu za preberanie splátok do RPMN, ktorá je tým nižšia ako v skutočnosti a tým pre klienta atraktívnejšia. V tejto súvislosti citoval závery Európskej komisie vo veci C-372/14 proti žalovanému.

16. Pokiaľ ide o poplatok za garantovanú službu, ten sa odvíja od výšky poskytnutého úveru, čo nemá reálne odôvodnenie. Jeho skutočnou úlohou je umelé zníženie ročnej úrokovej sadzby na lákavú úroveň. Navyše spotrebiteľ musí ním vopred zaplatiť za služby, ktorých využitie je len v imaginárnej rovine a v konečnom dôsledku ak spotrebiteľ riadne plní svoje záväzky, žiadne protiplnenie ani neobdrží.

17. Žalobca potvrdil, že žalovaný síce vymedzuje aké úkony sa zaväzuje za tento poplatok vykonať, avšak jednotlivé služby odporujú niektorým ustanoveniam spotrebiteľskej zmluvy.

18.. Ohľadom neprijateľnosti poplatku za zabezpečenie splátok úveru zotrval na tom, že zmluvu o zabezpečení splátok úveru musel uzavrieť, inak by nedostal úver, o čom svedčia výpovede obchodných zástupcov žalovaného v iných sporoch vedených na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/92/2013, 38C/140/2010, 11C/22/2014. Neprijateľnosť tohto poplatku spočíva aj v tom, že spotrebiteľ ho musí zaplatiť aj keď sa služba neuskutoční, napríklad ak spotrebiteľ vykoná úhradu vopred.

19. Žalobca poukázal aj na to, že porovnaním viacerých zmlúv žalovaného (ktoré citoval a ktoré sú založené v registri 1Op P15/17 Okresného súdu Prešov) zistil, že výška poplatku za garantovanú službu a za zabezpečenie splátok úveru sa odvíja od výšky úveru, konkrétne prvý poplatok tvorí 20,1% zo sumy poskytnutého úveru a druhý 51,5%.

20. Žalobca nesúhlasil s názorom žalovaného o premlčaní nároku. Žalobca sa o bezdôvodnom obohatení žalovaného dozvedel po návšteve Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v januári 2017, o čom predložil prehlásenie tohto združenia. Rozhodujúca je skutočná a nie predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že bezdôvodné obohatenie vzniklo a komu. Poukázal pritom na Feketeho komentár Občianskeho zákonníka, rozsudok Najvyššieho súdu SR 3Cdo/14/2004, rozhodnutie R25/1986 a rozhodnutia Krajského súdu Prešov 2Co/9/2012, 12Co/16/2016, 3Co/243/2016. Uviedol, že nemá právnické ani ekonomické vzdelanie a nevedel aké náležitosti musí spotrebiteľská zmluva obsahovať a aké sú neprijateľné podmienky. Ak by to vedel, určite by nevykonával splátky úveru. Zdôraznil princíp ochrany slabšej zmluvnej strany, ktorou je spotrebiteľ a preto konštatovanie žalovaného, že neznalosť zákona neospravedlňuje je u spotrebiteľa neakceptovateľné a v tejto súvislosti poukázal na právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR 6MCdo 9/2012.

21. Žalovaný vo svojej duplike doručenej súdu 3.11.2017 reagoval na repliku žalobcu v súvislosti s námietkou premlčania. Zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení a poukázal aj na § 2 zákona č. 1/1993 Z.z., v zmysle ktorého domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvráťiteľná. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sú rozhodujúce výhradne skutkové vedomosti (nie právne) a tie žalobca mal od uzavretia konkrétnej zmluvy, keď najneskôr tým okamihom t.j. 8.4.2014 bol s ich obsahom oboznámený a súčasne pri každom svojom plnení v prospech žalovaného vedel koľko plnil a v prospech koho plnil. Opäť poukázal na viaceré súdne rozhodnutia s týmto záverom a to Najvyššieho súdu SR 1Cdo/67/2011, Ústavného súdu SR III. ÚS 413/2013, Najvyššieho súdu ČR 28Cdo 685/2011 a 28Cdo 3977/07. V súlade s týmto názorom posudzujú začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty aj slovenské súdy a konkrétne citoval právne závery z rozsudkov Okresného súdu Prešov 11Csp/137/2016, 11Csp/121/2016, 25Csp/108/2016, 11Csp/153/2016, 25Csp/86/2016, 8Csp/108/2016, 12Csp/121/2016, 8Csp/107/2016, 12Csp/121/2016, 25Csp/108/2016, ale aj Okresného súdu Lučenec 13Csp/18/2017, Okresného súdu Žilina 40Csp/59/2016. Napokon vyslovil názor, že pokiaľ ide o žalobu o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok niet dôvodu na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, ak zmluvný vzťah medzi stranami je už ukončený plnením a súd nevyhovuje žalobe o plnenie, ktoré súvisí s neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V tejto súvislosti odcitoval časť rozsudku Okresného súdu Prešov 11Csp/126/2017 zo dňa 6.10.2017.

22. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobcu, zmluvou o spotrebiteľskom úvere, zmluvou o zabezpečení splátok úveru, kartou splátok, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 6.3.2017, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

23. Žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 8.4.2014 formulárovú písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere pod č. 571970652. Žalovaný ňou poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver 160 Eur s úrokovou sadzbou 22,38% ročne (23,09 Eur) a poplatok za garantovanú službu vo výške 32,16 Eur. RPMN tak bolo vyčíslené na 70,38% a celková čiastka, ktorú mal žalobca zaplatiť na 215,20 Eur. Žalobca sa túto sumu zaviazal splatiť 60 týždennými splátkami po 3,59 Eur a poslednú vo výške 3,39Eur, pričom ako termín konečnej splatnosti úveru je uvedený 7.deň 60-tého týždňa po dni uzavretia zmluvy. V zmluve je uvedená aj priemerná hodnota RPMN 46,30% a tiež splatnosť prvej splátky 7. kalendárny deň po uzavretí zmluvy a každej nasledujúcej 7. kalendárny deň po splatnosti predchádzajúcej splátky.

24. Na rubovej strane formulára zmluvy v bode 4 je uvedený predmet garantovanej služby, za ktorú bol dohodnutý poplatok nasledovne:

služba prevencie kumulácie neuhradených splátok prostredníctvom telefonického upozornenia a/alebo listového upozornenia na omeškania s uhradením sumy splatnej podľa tejto zmluvy,
podpora prostredníctvom zákaznickej telefonickej linky a kontaktných centier na pobočkách Providentu, ktoré sú zákazníkovi k dispozícii v úradných hodinách v súvislosti s poskytovaním informácií o úvere a právach a povinnostiach zákazníka podľa tejto zmluvy,
služba vyhotovenia duplikátov dokumentov v súvislosti so zmluvou v prípade ich straty alebo poškodenia,
služba poskytnutia karty splátok zákazníkovi ako pomôcka na vedenie záznamov o platbách podľa tejto zmluvy,
na základe písomnej žiadosti zákazníka, ktorý je v omeškaní s úhradou sumy splatnej podľa tejto zmluvy najmenej 4 týždne sa Provident zaväzuje akceptovať splácanie tejto sumy v osobitných splátkach rozdelených najviac na obdobie 4 týždňov a zároveň si neuplatniť vo vzťahu k takejto splatnej sume právo na odstúpenie od zmluvy alebo na úroky z omeškania.

25. Na samostatnej listine bola stranami uzavretá opäť formulárová zmluva o zabezpečení splátok úveru, ktorej obsahom bola dohoda o službe spočívajúcej v prevzatí peňažnej hotovosti určenej na úhradu splátky úveru zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 571970652 a to v mieste trvalého pobytu zákazníka alebo na inom mieste určenom vzájomnou dohodou zmluvných strán za odmenu 82,40 Eur, ktorú žalobca sa zaviazal splácať taktiež 60 týždennými splátkami po 1,37 Eur a poslednú vo výške 1,57 Eur.

26. K uvedeným zmluvám bola vypracovaná aj karta splátok, v ktorej je uvedená výška úveru 160 Eur, súhrnný poplatok 137,60 Eur (zahŕňajúci úrok, poplatok za garantovanú službu a odmenu za službu zabezpečenia splátok úveru) a celkovo splatná suma 297,60 Eur. Uvedená je týždenná splátka 4,96 Eur. Na druhej strane sú záznamy o jednotlivých úhradách žalobcu, posledný je zo dňa 30.12.2014, kedy bola uhradená suma 52,60 Eur, ostal zostatok 30 Eur a následne sa konštatuje, že bola poskytnutá zľava 30Eur s poznámkou „doplatené po zľave“. K splateniu úveru teda došlo 30.12.2014 a ako vyplýva z tejto karty splátok žalobca celkovo žalovanému uhradil sumu 267,6 Eur.

27. Výpoveď žalobcu na pojednávaní vyznela zmätočne. Potvrdil, že od žalovaného bral úver 160 Eur, ale na konkrétne podmienky dohodnuté zmluvou si nepamätal. Potvrdil však, že bol informovaný o úroku aj poplatku, za čo však poplatok mal platiť, povedať nevedel. Najprv uviedol, že podpísal dva doklady a to úverovú zmluvu a kartu na vybratie úveru v Poštovej banke, ale po nahliadnutí do zmluvy o zabezpečení splátok úveru potvrdil, že aj túto listinu podpísal. Vedel o akú službu v zmysle nej ide a že to bolo za odmenu, prehlásil však, že uvedenú zmluvu musel podpísať, inak by úver nedostal, čo mu aj uviedli zástupkyne žalovaného pri uzatváraní zmluvy. Zmätočne vypovedal aj ohľadom jeho návštevy v Združení na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Najprv uviedol, že o tomto združení sa dozvedel v marci -apríli 2017 a navštívil ho prvýkrát asi o mesiac alebo dva na to (čo by bolo v apríli - júni 2017). Neskôr uviedol, keď súd ho upozornil na nezrovnalosť časového údaju v porovnaní s prehlásením spomínaného zdruzenia, že na to si už nepamätá a vie, že táto návšteva sa odohrala niekedy začiatkom roka 2017. Najprv tvrdil, že pri návšteve zdruzenia mu nič vysvetľované nebolo a že len odovzdal príslušné zmluvy, pričom mu bolo povedané, že sa uvidí čo sa s tým bude dať robiť, ale o chvíľu na to už vypovedal, že mu bolo povedané, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na jeho úkor, ale ďalšie súvislosti si už nepamätal.

28. Žalobca v priebehu konania v rámci repliky na vyjadrenie žalovaného doložil aj prehlásenie Zdruzenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 6.3.2017, v ktorom sa uvádza, že menovaný navštívil združenie osobne 18.1.2017, kedy im predložil zmluvy o úvere, zmluvné podmienky a prehľady platieb. Po oboznámení sa s týmito podkladmi bol žalobca informovaný o náležitostiach spotrebiteľských zmlúv o neprimeraných odplatách a úrokoch, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi, o rozhodnutiach súdov, ktoré sa týkajú spotrebiteľských zmlúv, resp. toho, že spotrebiteľ má právo sa brániť voči nekalým obchodným podmienkam a že súd má ex offio skúmať tieto podmienky, či sú prijateľné alebo neprijateľné. Informovaný bol aj smernici Rady 93/13/EHS a judikatúre Súdneho dvora EÚ, pričom odcitované sú konkrétne rozsudky.

29. Súd nevidí dôvod odkloniť sa od svojej doterajšej rozhodovacej praxe pri posudzovaní nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a otázky jeho premlčania.

30. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

31. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

32. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

33. Prejudiciálne súd musel posúdiť, či úver poskytnutý žalobcovi zo strany žalovaného sa má považovať za bezúročný a bez poplatkov s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/, d/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 10.6.2013 do 30.4.2014).

34. Niet pochyb, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, čo vyplýva predovšetkým z § 1 ods. 2, ako aj § 2 písm. a/, b/, d/ citovaného zákona.

35. V súvislosti s argumentáciou žalobcu je potrebné poukázať aj na ďalšie relevantné ustanovenie § 2 písm. g/ citovaného zákona. Podľa neho celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

36. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona. Medzi týmito náležitosťami je pod písm. f/ uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

37. Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/,r/ a y/.

38. Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

39. Súd v tomto prípade nemohol prijať jednoznačný záver o tom, že poplatok za službu o zabezpečení splátok úveru mal byť zahrnutý do RPMN, keďže rozhodujúce bolo posúdenie toho, či túto doplnkovú službu žalobca musel uzavrieť alebo nie. Vyjadrenia strán boli v tomto smere rozdielne, keďže žalobca tvrdil, že túto zmluvu musel uzavrieť, inak by mu nebol poskytnutý úver a žalovaný tvrdil opak, že jednalo sa o dobrovoľnú službu, ktorá nebola podmienkou poskytnutia úveru. Strany však iné dôkazy nenavrhli (listinný dôkaz predložený žalobcom z iného súdneho sporu je irelevantný, keďže potrebné je zistiť túto skutočnosť v prípade tejto konkrétnej zmluvy) a vzhľadom na skutočnosť, že pre záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd akceptoval iný dôvod, touto spornou okolnosťou sa súd už nezaoberal.

40. Pokiaľ ide o náležitosť zmluvy spotrebiteľskom úvere predstavujúcu termín jeho konečnej splatnosti, súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že postačí, ak tento údaj si spotrebiteľ dokáže vypočítať z ďalších údajov v zmluve, pričom v danom prípade by išlo o 7. deň 60-tého týždňa po dni uzavretia zmluvy. Nemožno termín splatnosti úveru nahrádzať matematickým výpočtom osobitne pri početných týždenných splátkach, ako to bolo v prípade danej zmluvy. Spotrebiteľ totiž musí mať jasno už pri uzavretí zmluvy akú dlhú dobu a do kedy má úver splácať, veď práve to je účelom citovaného zákonného ustanovenia. Konečná splatnosť úveru by mala byť uvedená minimálne konkrétnym mesiacom a rokom, pokiaľ termín splatnosti splátok zo zmluvy je jasný a transparentný. V tejto súvislosti súd pripomína,

že počet splátok je ďalšou povinnou náležitosťou zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. i/ citovaného zákona, preto zákonodarca nemohol mať na mysli pri stanovení doby trvania zmluvy počet splátok. Súd pre úplnosť dodáva, že aj podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere sú povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvedené v článku 10 ods. 2 a medzi nimi pod písm. h/ sa uvádza počet splátok a pod písm. c/ dĺžka trvania zmluvy o úvere. Súd zdôrazňuje, že dobu trvania zmluvy nemožno posudzovať zhodne s termínom splatnosti jednotlivých splátok, ktoré nemusia byť určené konkrétnym dátumom, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkosti a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15 zo dňa 9.11.2016). Aj podľa citovanej smernice teda počet splátok nemôže predstavovať dĺžku trvania zmluvy, keďže počet splátok sa uvádza pri ďalšej spomínanej náležitosti zmluvy.

41. Žalovanému teda v danom prípade vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom 160 Eur a úhradami žalobcu. Nepochybne totiž žalobca zaplatil žalovanému viac ako mu bol poskytnutý úver. V akom rozsahu došlo k tomuto bezdôvodnému obohateniu súd už neposudzoval (bolo by potrebné vyhodnotiť aj zmluvu o zabezpečení splátok úveru), keďže súd mal za to, že námietka premlčania bola vznesená dôvodne.

42. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

43. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

44. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

45. Je nepochybné, že subjektívna premlčacia lehota začína plynúť od doby, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu a o jeho výške, avšak túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy oprávnený subjekt získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť toto bezdôvodné obohatenie. Nie sú teda vôbec relevantné jeho právne znalosti, teda či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov. Uvedený záver možno vyvodiť z viacerých rozsudkov Najvyššieho súdu ČR pri totožnej právnej úprave, konkrétne rozsudkov 26Cdo 785/2011 zo dňa 24.4.2012, 28Cdo/685/2011 zo dňa 28.3.2012, 28Cdo/3977/2007 zo dňa 18.3.2008, 33Odo 528/2006 zo dňa 29.3.2007, 33Odo 306/2005 zo dňa 27.3.2007, 21Cdo 3433/2008, 25Cdo 3306/2007, 30Cdo 2758/2006, ale tiež rozsudku Najvyššieho súdu SR 1Cdo 67/2011, a tiež rozhodnutia Ústavného súdu SR III.ÚS 413/2013. V zmysle týchto rozhodnutí vedomosťou podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno dôvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Podľa týchto rozhodnutí nie je významné, či oprávnený má také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti.

46. Pri posúdení momentu začatia plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty si súd osvojil právny záver a jeho argumentáciu, ktoré vyplynuli z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne 17Co/372/2015-170 zo dňa 27.4.2016. Súd v tomto rozsudku uviedol nasledovné: „Pre uplatnený nárok založený na bezdôvodnom plnení nad rámec poskytnutej istiny úveru sú podstatné 3 zložky, o ktorých musela navrhovateľka vedieť, aby na jej strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení:

1. vedomosť o tom, že v dôsledku neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, teda vedomosť o obsahu práva,
2. vedomosť o obsahu zmluvy, teda že zmluva údaj o RPMN neobsahuje
3. vedomosť o tom, že zo strany navrhovateľky došlo k plneniu na úroky a poplatky, teda v zásade nad rámec poskytnutej istiny

ad1. vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „neznalosť práva neospravedlňuje“. Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania

jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu.

ad2. vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaj o RPMN je potrebné na strane navrhovateľky viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. I keď sa z hľadiska skutočného priebehu kontraktačných procesov jedná aj v uvedenom závere často o domnienku, je jej vyvrátiteľnosť založená na skutkovom omyle o obsahu zmluvy. Jeho danosť však z tvrdení navrhovateľky nevyplýva. Pre uvedené zložky vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domniek a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. Len v prípade vyvrátiteľnej právnej domnienky možno uvažovať o tvrdení o dôkaze opaku.

ad3. pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti navrhovateľky o tom, že odporcovi uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy navrhovateľka preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany odporcu. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí.

47. Vzhľadom na uvedené nebol správny záver okresného súdu, že navrhovateľka sa o bezdôvodnom obohatení na strane odporcu dozvedela až pri návšteve právneho zástupcu. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny“.

48. Z novších rozhodnutí k tejto problematike súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Žilina 8Co/216/2016 zo dňa 31.1.2017. V danom spore spotrebiteľ taktiež argumentoval tým, že o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovanej spoločnosti sa dozvedel od občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa. Súd druhej inštancie však toto jeho tvrdenie vyhodnotil ako irelevantné. Súd sa stotožňuje s odôvodnením tohto rozhodnutia, v ktorom sa uvádza: „Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, nie znalosť právnej kvalifikácie. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone. Vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je preto potrebné spájať s touto skutočnosťou, t.j. s vedomosťou o existencii zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko ho nemôže ospravedlňovať to, že o tomto zákone nevedel. Viazať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu s občianskym združením, od ktorého sa žalobca mal dozvedieť o tom, že úver poskytnutý žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a že z tohto dôvodu sa žalovaný mal na jeho úkor bezdôvodne obohatiť, by bolo neprimeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Subjektívna dvojročná premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda začala žalobcovi plynúť prvým dňom začatia splácania prvej splátky a následne s platením každej ďalšej splátky až nakoniec splatením poslednej splátky“.

49. Súd teda dospel k záveru, že žalobca sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia žalovaného dozvedel v čase jednotlivých úhrad presahujúcich istinu úveru a pre súd je nemysliteľné, aby bol akceptovateľný názor o plynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty až od roku 2017, kedy sa žalobca údajne dozvedel o bezdôvodnom obohatení od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, zvlášť keď výpoveď žalobcu v tomto smere vyznela zmätočne. Nezhodovali sa časové údaje v jeho výpovedi s prehlásením spomínaného združenia, žalobca najprv tvrdil, že žiadne vysvetlenie ohľadom bezdôvodného obohatenia mu poskytnuté nebolo, o chvíľu na to vypovedal úplne opačne.

50. Súd nepovažuje za správne začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty odvíjať od toho, kedy oprávnený subjekt povie, že sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení žalovaného. Ustanovenie § 107

ods. 1 Občianskeho zákonníka by stratilo svoje opodstatnenie, keďže každý oprávnený subjekt by si počiatok plynutia tejto lehoty prispôbil tak, aby nárok premlčaný nebol, keďže posúdenie by záviselo len od jeho tvrdenia.

51. Pokiaľ žalobca poukázal vo svojej replike na vyjadrenie žalovaného na rozsudky Najvyššieho súdu SR 3Cdo 145/2004 a R 25/1986, tie nevyvracajú právny názor súdu o tom, že skutočná vedomosť oprávneného o bezdôvodnom obohatení žalovaného sa týka skutkových okolností vzniku a výšky bezdôvodného obohatenia. Súd nesúhlasí ani s tým, aby otázku začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty posudzoval inak pri spotrebiteľoch a inak pri iných právnych vzťahoch. Uznesenie Najvyššieho súdu SR 6MCdo 9/2012, ktorým argumentoval žalobca, sa týka celkom inej problematiky a to posúdenia ex offio platnosti rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve aj v rámci exekučného konania vedeného na základe rozhodcovského rozsudku, čo je logické, pretože ak je rozhodcovská zmluva neplatná nemôže rozhodcovský rozsudok tvoriť exekučný titul. V časti odôvodnenia tohto rozsudku, ktoré odcitoval žalobca však žalobca zrejme zámerne neuviedol predchádzajúcu vetu príslušného odseku, v ktorom sa uvádza spojitosť citovaného právneho záveru, ale so zodpovednosťou oprávnenej osoby v exekučnom konaní na uzavretie neprijateľnej rozhodcovskej doložky.

52. Pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 145/2004, v ňom sa uvádza to, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty k uplatneniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Súd pripomína, že jednalo sa o úplne odlišný nárok, ktorý súvisel s vrátením zálohy zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve nehnuteľnosti. Najvyšší súd pritom vyslovil, že v prípade poskytnutia peňažného plnenia a jeho prijatia v súvislosti s pripravovanou kúpou nehnuteľnosti sa takáto záloha stáva bezdôvodným obohatením v okamihu, keď došlo zo strany predávajúceho k odmietnutiu jej predaja. Nepochybne teda jedná sa o skutkovo a právne úplne odlišný a špecifický prípad, ktorého podstatou bolo posúdenie momentu vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorý sa posunul do momentu odmietnutia predaja a nie vyplatenia zálohy resp. neplatnosti príslušnej zmluvy. V tomto spore však moment vzniku bezdôvodného obohatenia sporný nie je. Aj zo spomínaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR možno vyvodiť, že taktiež plynutie subjektívnej premlčacej lehoty sa odvíja od zistenia relevantných skutkových okolností a nie od toho, kedy oprávnený nadobudol právne vedomie na posúdenie vzniku bezdôvodného obohatenia. Súd považoval za relevantné poznanie skutočností o vzniku bezdôvodného obohatenia a o osobe, ktorá ho získala a teda nie právne znalosti oprávneného.

53. Aj rozhodnutie R 25/1986, ktoré je stanoviskom k rozhodovacej činnosti súdov ohľadom bezdôvodného obohatenia vo všeobecnosti uvádza len to, že rozhodujúca je skutočná vedomosť (nie predpokladaná) oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Táto právna veta však nevyvracia záver súdu o tom, že uvedená skutočná vedomosť sa týka vedomosti o skutkových okolnostiach a nie právnych okolnostiach vzniku bezdôvodného obohatenia.

54. Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov súd teda považoval za relevantné to, že úver bol splatený 30.12.2014, kedy bola uhradená posledná splátka, takže dvojročná subjektívna premlčacia lehota uplynula 30.12.2016 a keďže žaloba bola podaná až 30.6.2017, námietka premlčania bola vznesená dôvodne. Súd preto žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

55. Pokiaľ ide o žalobu o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok súd zastáva názor, že niet dôvodu na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, ak zmluvný vzťah medzi stranami je už ukončený plnením a súd nevyhovuje žalobe o plnenie, ktoré súvisí s neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ako to vyplýva z § 299 CSP. Aktuálny sporový poriadok totiž umožňuje podať žalobu o určenie právnej skutočnosti (čo sú žaloby o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky) len ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d/ CSP). Týmto osobitným predpisom je zákon o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z.z.), konkrétne možno poukázať na § 3 ods. 3, 5.

56. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

57. Podľa § 3 ods. 5 vety prvej citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

58. Logicky z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že zákonodarca mal na mysli prípady, keď zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom trvá, len vtedy možno konkrétneho spotrebiteľa (teda v individuálnom spotrebiteľskom spore) chrániť pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou alebo chrániť ho pred porušením jeho spotrebiteľských práv. Ak je zmluvný vzťah ukončený, vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky pre konkrétneho spotrebiteľa nemá žiadny význam, ak súd nerozhoduje aj o plnení zo zmluvy, ktoré súvisí s danou neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

59. Aktuálna právna úprava neumožňuje podávanie nezmyselných žalôb, ktoré nič neriešia. Ochranu spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami poskytuje predovšetkým konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, ktoré je upravené v § 301 až 306 CSP, v ktorom príslušný súd uvedený v § 31 ods. 1 CSP skúma neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Účelom danej právnej úpravy je prispieť k zjednoteniu judikatúry v spotrebiteľských veciach a k prehľadnosti systému právnej ochrany spotrebiteľov. Predíde sa ňou tomu, aby súdy rôzne posudzovali tú istú zmluvnú podmienku, keďže niektoré ju považovali za neprijateľnú a iné dospeli k opačnému záveru. Na podporu tohto názoru možno poukázať aj na komentár CSP autorov Štefček a spol., vydavateľstvo B.H.BECK str. 1037.

60. V danom prípade zmluvný vzťah medzi stranami bol ukončený splnením záväzku žalobcu z úverovej zmluvy ešte v roku 2014. Je nemysliteľné, aby po 3 rokoch od ukončenia zmluvy sa mal súd zaoberať neprijateľnosťou niektorej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, keď nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia z danej zmluvy súd zamietol.

61. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica 13Co/17/2015 zo dňa 24.5.2016. V príslušnom spore bol uplatnený nárok spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ešte podľa predchádzajúceho procesného poriadku, ktorý umožňoval cez § 80 písm. c/ O.s.p. vysloviť neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu premlčania bola však zamietnutá a súd preto ustálil, že určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky by nedošlo k zmene právneho postavenia žalobcu, ani k vyriešeniu ich vzájomných vzťahov a teda nezistil naliehavý právny záujem na danom určení a žalobu v celosti zamietol.

62. Podobne rozhodol aj Krajský súd v Trnave pod sp. zn. 25Co 92/16 dňa 21.6.2017, ktorý uviedol: „Individuálny spotrebiteľ nemá naliehavý právny záujem na výlučne určovacej žalobe o neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez toho, aby sa zároveň domáhal uplatnenia alebo obrany svojich spotrebiteľských práv. Vyhovenie takejto žalobe by nemalo žiadny praktický dopad na individuálne práva spotrebiteľa, neodstránilo by to stav neistoty v jeho právnom postavení, ani ohrozenie jeho individuálnych práv a jednoznačne by neodvrátilo následnú žalobu o plnenie. Ochranu kolektívnych neindividuálnych práv spotrebiteľov môžu na základe zákonného zmocnenia zabezpečiť združenia zriadené za účelom ochrany práv spotrebiteľov, okrem iného aj podávaním žalôb v zmysle § 3 ods. 5 a § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z., čím môžu zabezpečiť efektívnu ochranu kolektívnych práv spotrebiteľov“.

63. Napokon tento výklad vyplýva aj z ustanovenia § 298 CSP. Odsek 1 tohto ustanovenia rieši prípady, kedy súd môže vysloviť vo výroku neprijateľnú zmluvnú podmienku a to v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, čo znamená, že musí byť žalobou uplatnený nejaký iný nárok, či už zo strany dodávateľa alebo spotrebiteľa, pretože bez ohľadu na žalobný petit, ktorým logicky sa musí uplatniť iný nárok súd môže vysloviť aj neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odsek 2 rieši prípady kedy súd musí vysloviť neprijateľnú zmluvnú podmienku a to v prípade, ak súd nepriznal dodávateľovi plnenie z nej vyplývajúce alebo rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia, náhrade škody alebo finančnom zadosťučinení. Aj z tohto ustanovenia teda vyplýva, že musí byť uplatnený nejaký nárok na plnenie, či už zo strany dodávateľa, ak sa domáha plnenia zo zmluvy alebo zo strany spotrebiteľa a súd vyhovie jeho žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia (resp. náhrade škody alebo primeranom finančnom zadosťučinení), čo v tomto prípade splnené nie je, keďže súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

64. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V spore bol úspešný žalovaný a preto súd mu priznal plnú náhradu trov konania. Nezistil totiž žiadny dôvod pre použitie § 257 CSP, ktoré možno aplikovať len výnimočne. Práve opačne vzhľadom na skutočnosť, že súd v úvode pojednávania upozornil žalobcu na premĺčanie jeho nároku, napriek tomu žalobca na žalobe zotrval a preto tento jeho postoj vylučuje aplikáciu § 257 CSP.

65. O výške nároku na náhradu trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.